

Det har under de senaste åren förts en diskussion om graffiti är konst eller inte. I Stockholm blev det en stor debatt i samband med en graffitiutställning i skyddsrummen på Söder. Borgarråd gick ut med utalanden och kulturlivet kontrade. Konstens Hus hade en debatt härförleden i samband med öppnandet av utställningen Dekis. Jag vet inte om frågan lät sig besvaras under den debatten, jag var inte där, men jag undrar om man överhuvudtaget kan besvara en så svepande frågeställning? Med en sådan problemformulering hur ska man då förhålla sig till genrer som stenhuggeri, bronsgjutning eller träbearbetning? Är det konst eller inte? Är ni för eller emot?

Att frågan diskuteras på det sätt den görs skvallrar mer om en medelådlers ängslan för att ha missat något, att inte hänga med. Det förefaller dessutom rätt historielöst. Graffiti har förekommit i tusentals år som ett upproriskt subkulturellt uttryck, från Pompeji till sjuttioalets brigadmåleri. Att man nu diskuterar det som en konstart och vill föra in den i gallerierna beror på att några New Yorkgallerister lyckats expolatera och göra pengar på några av dessa graffiti målare, eller bombare som de lite mer militant kallas på gatan. I postmodernismens upplösta konstvärld, är kvalitetsvärderingarna mer eller mindre bannlysta, så också det individuella. I ljuset av detta är det lätt att hävda graffitis plats i konstlivet. Dess formspråk är inlånat från populärkulturens bildvärld. Seriebildernas hårda belysning med starka kontraster och avsaknad av färgperspektiv reducerar de måleriska kvaliteterna till kontrastrik dekor och ytverkan. Det är bruksbilder för dagen och det är väl i sin ordning där det uppstår behov av sådana på platser där människor vistas. De, och alla andra bilder, är naturligtvis underställda principer för perception och gestaltning. Huruvida de sedan blir konst beror på kvaliteten i utförandet, djärvhet och komplexitet, den poetiska laddningen, förhållandet till tidens tankar och traditioner och en mängd andra variabler. Det kan sägas igen: för att någonting skall betecknas som konst är inte det viktiga att någonting görs utan hur!

Dekis är både signaturen hos en graffiti målare och namnet på hans utställning i lilla galleriet på Konstens Hus. Det är en utställning som spretar åt lite olika håll från små folkloristiska bilder och porträtt till politiska brigadmålningar. De uppförstorade färgstarka porträtten *Den rökande ynglingen*, *Hunden* och *Moa* har fotografier som förlagor. Om de är kändisar är kanske det ett vinnande koncept. Marianne Lindberg de Geer slog nämligen igenom med det greppet. Hon projicerade upp diabilder på bl.a. sin make Carl Johan de Geer och Carlo Derkert och målade av dem. Jag ser ingen större kvalitetsmässig skillnad i de tilltagen. Jag kan känna sympati för de av Dekis bilder som bottnar i ett socialt och politiskt engagemang. Här finns en avsikt som åtminstone sträcker sig längre än bildens ytverkan. En annan bild som kort och gott heter Dekis och är målad direkt på väggen, illustrerar tydligt att mediet är budskapet. I det här fallet dessvärre instängt i en konsthall och därmed desarmerat. Att måla graffiti på duk, rama in den och hänga den i ett galleri känns som ett nederlag. Det är lika anpassligt som det vore att under sextioalet låta klippa sitt långa hår bara för att farsan ville det. Man kan inte vara underground bara till hälften!

Bertil Sundstedt